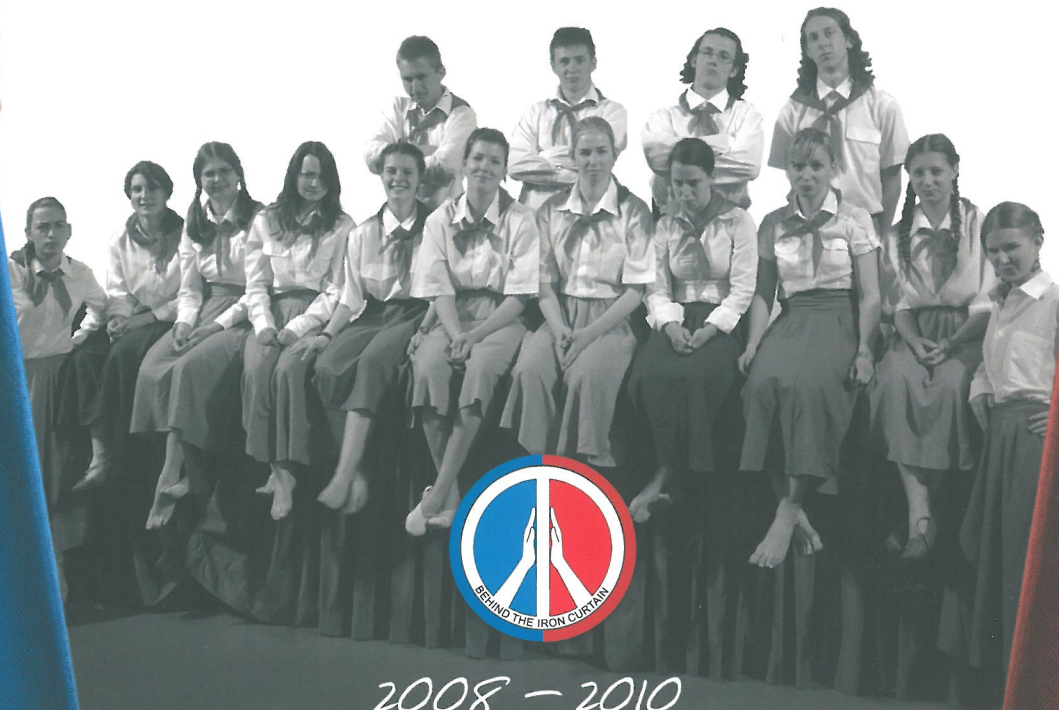

ZA ŽELEZNOU OPONOU NA DIVADLE SVĚTA

MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÝ PROJEKT
Bulharsko • Česko • Francie • Itálie • Rakousko
NAEP Comenius School partnerships

2008 - 2010

Šedesátá... aneb BTIC

V červenci roku 2007 jsme jednoho podvečera vzpomínali na evropská „sladká šedesátá“ 20. století. Doba našeho raného mládí obvykle mívá mnoho přívlastků – nejen sladká, taky květinová, swingující, zlatá, bláznivá... Ta léta jsou symbolem politického vydechnutí po ledových letech padesátých, dobou zvláštního opojení svobodou, vzmachu kultury, radikálních studentských politiků i tanků drtivších Pražské jaro. V těch letech ještě nebylo moderní slovo *postmoderní*, protože věřit v pokrok bylo jaksi přirozené a – moderní.

Přemýšleli jsme o tom, že ale existují dvoje 60. léta – Evropy „západní“, demokratické, a „východní“, ovládané otroky totalitních ideologií. A z toho povstala otázka – jak tyto dvě Evropy zůstávají v živé paměti pěšáků tehdejší každodennosti? Mají jejich paměti průsečíky, nebo jsou toliko mimoběžné? A jsou vůbec pro „obyčejné“ pamětníky dobou květin, bigbitu, Beatles a volné lásky?

A tu už byl jen krůček k vytvoření mezinárodního studentského projektu **Behind the iron curtain** neboli Za železnou oponou. Oslovili jsme možné zahraniční partnery – k naší straně železné opony se přidalo Bulharsko, pro práci o tom, co se dělo na té straně druhé, jsme získali Francii, Itálii a Rakousko – a připravili jsme přihlášku a žádost o grant. Program Comenius pražské Národní agentury pro evropské vzdělávací programy na jaře 2008 náš plán přijal. Patří mimořádné poděkování panu řediteli Petru Kovačovi, který všechny naše činnosti podpořil v míře neobvyklé, děkujeme, pane řediteli!

Projektové práce – na domácím i mezinárodním poli – stály všechny zúčastněné mnoho úsilí a zažili jsme při nich mnoho vztekání, zábavy i radosti. A velmi mnoho jsme se naučili – především od našich studentek a studentů současné oktávy našeho Gymnázia Matyáše Lercha v Brně.

A může si učitel přát více?

Eva a Stanislav Zajíčkovi v červenci 2010

FRANCIE

Lycée de la plaine de l'Ain v městě Amberieu en Bugey nedaleko Lyonu v kraji Rhône-Alpes; tato všeobecně zaměřená střední škola vzdělává více než 1 400 studentek a studentů; pro projekt pracovali především

Olivia Vuillermet,
Catherine Guérin,
Michel Morlon.

ITALIE

Istituto di Istruzione Superiore "Vittoria Colonna"; všeobecně vzdělávací školu najdeme v renesančním paláci Barberiniů uprostřed Říma; především dívek tu najdeme takřka 1 300; projekt v této škole vedly především

Elisabetta Varalda,
Helen Rollins.

RAKOUSKO

Gymnasium der Diözese Eisenstadt

ležící ve stejnojmenném městě v krajině Burgenland; tato škola zastupovala v projektu neveřejný sektor a školy menší (asi 400 studentek a studentů); o projekt se zasloužili především

Harald Strassl,
Christine Pokorny,
Josef Mayer, ředitel školy.

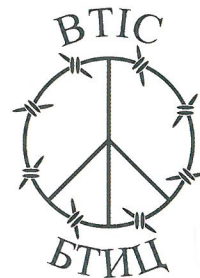
ČESKÉ NÁVRHY LOGA

Kevin Paška

Lukáš Andrysík

Mikuláš Utinek

Jan Žamberský

Závěrečná řeč, kterou společně přednesli dne 6. května 2010 v Palazzo dei Conservatori na římském Kapitolu na posledním zasedání zúčastněných zemí Eva Zajíčková, Dana Večerková (studentka) a Stanislav Zajíček – zástupci České republiky (koordinátorské země)

Dámy a pánové, vážení hosté, milí učitelé, milé studentky a studenti, drazí přátelé!

Sešli jsme se zde proto, abychom se rozloučili. Ale než opravdu skončí naše dvouletá spolupráce, dovolte nám několika slovy říci, co jsme pro náš projekt udělali a co nám všem přinesl.

Idea projektu **Behind the iron curtain** se objevila dávno předtím, než kdokoli z našich mladých studentů spatřil světlo světa. Přinesl ji sám fakt existence železné opony. Tato přílehlavá metafora popisovala hroznou skutečnost větší části druhé poloviny 20. století – Evropa, tento pracovitý a tvůrčí kontinent, byla politickou mocí rozdělena na Evropy dvě a toto rozdělení bylo střeženo nesmlouvavou mocí včetně té vojenské.

Jak se žilo v takové Evropě lidem, kteří byli denně přesvědčováni, že ze včerejších spojenců se stali aktivní agresori, kteří usilují o jejich existenci? Věděli o sobě něco více? A především – jak vnímali dobu, která se dnes označuje za dobu nové naděje, dobu uvolnění, dobu květinových dětí, zkrátka jak prožívali zlatá, swingující šedesátá léta?

Tyto úvahy zrodily odhodlání připravit mezinárodní projekt, jenž by pomohl osvětlit tu dobu vzpomínkami pamětníků na obou stranách železné opony. Na podzim r. 2007 seznámila s těmito představami své kolegy prof. Eva Zajíčková.

Příležitost jí poskytlo zasedání evropského studentského parlamentu v Bratislavě. A tak díky tomuto jinému evropskému projektu jsme všichni společně mohli v únoru 2008 podat přihlášku s poetickým titulem **Za železnou oponou na jevišti světa – 60. léta 20. století** ve východních a západních evropských zemích. Vedle sebe se tak ocitly střední školy ze Sofie (Bulharsko), Brna (Česko), Amberieu (Francie),

Říma (Itálie) a Eisenstadtu (Rakousko). Národní grantové komise programu LLP Comenius zařadily náš projekt na listinu projektů přijatých a my se mohli zaradovat a začít pracovat. Protože základní idea projektu byla jasná, museli jsme určit postupné cíle a cesty k jejich dosažení. S tím jsme se setkali na prvním projektovém meetingu v Brně v prosinci r. 2008. To už zde existovaly i studentské pracovní skupiny, které se na přípravě setkání velmi výrazně podílely. Proto na brněnské setkání zavzpomíná zástupkyně studentů koordinátorské školy, slečna **Dana Večerková**:

BRNĚNSKÉ SETKÁNÍ bylo pro nás, studenty, nejen počátkem prací na projektu, ale také naší první zkušeností s mezinárodní spoluprací. Každý z nás už pravděpodobně předtím do zahraničí cestoval, možná tu pobyl i v hostitelské rodině, ale příležitost ke smysluplné práci se zahraničními kolegy se pro většinu z nás objevila až s tímto projektem.

Kdo ví, zdali nás tehdy napadlo, kolik to bude obnášet práce! Ale určitě jsme se všichni těšili na radost z námahy. A ještě více na výlety po Evropě. První byl naplánován do bulharské Sofie, druhý do francouzského Amberieu, třetí do rakouského Eisenstadtu a poslední do věčného Města, kde, jak vidíte, jsme se opravdu sešli – do Říma.

Sofijské setkání jsme naplánovali na duben 2009. Ve staroslavném sídelním bulharském městě jsme chtěli zhlédnout národní historické studie o 60. letech a seznámit se vzájemně se způsoby práce, jimiž jednotlivé země realizují pamětnická interview a práci na That Day. Byli jsme velmi rádi, když jsme mohli naše pracovní setkání zahájit blahopřáním, a to jednak všem partnerům, protože jsme uzavřeli první úkol – vybrat v mezinárodním internetovém hlasování logo našeho projektu – ale především našim bulharským přátelům, neboť návrh jejich studentky se stal logem vítězným.

Dana nyní vyličí, jak viděly bulharské setkání studentské oči:

SETKÁNÍ V SOFII bylo prvním, kde se potkala většina mezinárodní projektové komunity. Bulharští studenti ve městě pod horami hostili jednatřicet studentů z cizích zemí. Připravit tak veliké dění není jednoduché, ale bulharští hostitelé to zvládli výborně a my jsme si mohli vychutnat všechn připravený program a mnohá překvapení, jež pro nás bulharští přátelé připravili. Pro Čechy nastalo první překvapení hned po příjezdu do Sofie. Nezapomenu na brzké kalné ráno, kdy jsme se zjevíli na autobusovém nádraží a přemítali, jak dlouho asi budeme muset čekat na naše hostitelské rodiny – přijeli jsme totiž pět hodin před dobou stanovenou jízdním řádem. Ale oni přijeli takřka okamžitě a velmi vřele nás přivítali! A jsem si jistá, že se tak vedlo i ostatním zahraničním skupinám.

Během celého setkání se Bulhaři ukázali jako vynikající hostitelé. Bulharské maminky a tatínkové udělali všechno pro to, abychom mohli co nejvíce poznat jejich způsob života, a bulharští studenti připravili pro každé odpoledne i večer bohatý program. Uzavřela se nová přátelství a mohli jsme společně prožít tolik příjemného.

Oficiální program našeho setkání započal slavnostním přivítáním v sále Národního vojenského historického muzea, což předznamenalo velkolepost sofijské schůzky.

Následující den jsme vyslechli studentské prezentace o historickém pozadí 60. let v jednotlivých zemích. Bylo nanejvýš zajímavé sledovat, jak odlišná byla situace v jednotlivých zemích a co všechno jsme o sobě vzájemně netušili. Také jsme si ukázali, jak pracujeme s respondenty našich interviews, což přineslo každému nějakou inspiraci. A to se koneckonců ukázalo i jako důležitý jev celého projektu – nejen dozvědět se něco o 60. letech, ale naučit se něco o různých cestách vedoucích k cíli.

Bulharští studenti pro nás také připravili velkou prohlídku Sofie. Viděli jsme mnoho krásných míst a dozvěděli jsme se o nich vše, co nás zajímalo. A v pátek na nás čekalo ještě jedno překvapení – dostali jsme trička potištěná umělecky pojatým logem našeho projektu a rozjeli jsme se do proslulého horského kláštera v Rile, památky UNESCO. A na tomto krásném místě jsme se rozloučili doufajíce, že se zase brzy při práci na projektu uvidíme.

Když jsme opouštěli Sofii, bylo zcela jasné, že náš projekt není výletní cestovní kancelář, ale prostor pro učení se mezinárodní spolupráci. Udělali jsme zásadní rozhodnutí o dalším směru naší práce – budou to mezinárodní studentské skupiny, které se při příštím setkání ustanoví, zvolí

francouzsko-italsko-rakouské studentské týmy. A tak jsme se těšili, že uslyšíme a uvidíme rekonstrukce dobové publicistiky, které jsme si zvykli říkat That Day, dále uslyšíme dobové hity, o nichž mluvili naši pamětníci, a konečně si prohlédneme horkou novinku – mezinárodní rodinné album, právě zde sestavené z národních výzkumů našimi studentskými pracovními týmy. To ale nebyl konec – naši rakouští přátelé připravili pro všechny posezení v historickém Café Sixties z doby našeho projektu, jež umně vytvořili ve své škole. **V této kavárně svůj dílek bábovky snědla i Dana, a tak i o eisenstadském setkání může podat svoji zprávu:**

Všichni jsme byli okouzleni historickou kavárnou, kterou Rakušané vytvořili ve školní třídě. Jako bychom na chvíli opravdu vstoupili do Šedesátých... Skvělá ilustrace pro náš projekt! A společně jsme pracovali dál, i když jenom ve 2D.

Jak už bylo řečeno, jedním z eisenstadských úkolů bylo sestavit mezinárodní fotoalbum. Znovu jsme v mezinárodních skupinách vybírali nejlepší fotografie na známá témata. Bylo zajímavé srovnávat, v jakých situacích lidé z odlišných zemí pořizovali v Šedesátých své fotografie, a připomenout si přitom vše, k čemu jsme dospěli v Amberieu. Samozřejmě došlo i na That Day. Studenti z každé země ukázali, co si přečetli v novinách z 23. května 1967. Jen nepatrné množství zpráv měly noviny všech zemí společné! Ale „národní“ hity, které jsme si vyslechli, znal většinou každý; jako kdyby hudba měla křídla a mohla překonat železnou oponu i cenzuru – jako i my můžeme díky našemu projektu procestovat Evropu.

Setkání v Eisenstadtu bylo velmi přátelské, snad že jsme se již dobře znali z těch předchozích, možná proto, že hostitelské rodiny se k nám chovaly opět velmi vřele, snad pro báječný výlet do předvánoční Vídně, k němuž rakouští přátelé připojili

večerní setkání všech studentů – a nejspíše kvůli tomu všemu dohromady. Díky rakouskému meetingu byla většina našich úkolů splněna. Už jsme dohlédali na konec naší projektové cesty a mohli jsme si být jisti, že jej dosáhneme. A proto jsme odjížděli z Eisenstadtu sice spokojeni, ale trochu smutní, že budeme s přáteli už jen malou chvíli.

Všechna naše pracovní setkání jsou krátká, příliš krátká, a platí to i pro pohostinství školy našich rakouských přátel. A dnes se mně zdá, že příliš krátké byly i ony dva roky spolupráce končící právě v těchto chvílích symbolicky ve večném Městě **Římě**.

Ačkoliv naše římské setkání považujeme za konferenci závěrečnou, nejde tu jen o vzpomínání. Všichni jsme připravili novinky, které jsme si vzájemně ukázali. V prezentacích, jež každý školní tým připravil o Interviews, That Day a dalších projektových úkolech, jsme mohli také vidět souhrny nejdůležitějších zpráv o Šedesátých v našich zemích, rozdílné přístupy k zadáním, mohli jsme si zavzpomínat u národních hitů – a někteří je také ihned spontánně zpívali s sebou. Což se ukázalo jako dobrá předehra před čtvrtěčnými show v divadle Farnese, kde každý tým ukázal písničky a tance ze svých Šedesátých. Tahle kulturní tečka za naším projektem se ukázala jako vynikající nápad, protože naše znalosti o Šedesátých učinila velmi živými!

Jako tisíce jiných turistů jsme si také prohlíželi Řím. Ale ve srovnání s nimi jsme měli velikou výhodu – cítili jsme se tu přece jen trochu více jako doma, a to díky našim italským přátelům, kteří nám v ulicích dělali průvodce, díky maminkám, které na nás čekaly s voňavým obědem v útulných bytech či domech. A když jsme potřebovali nějakou radu, vždy byl nablízku někdo, kdo nám pomohl neztratit se v tomto velkém Městě. Děkujeme vám, že jsme si to tu mohli tak užít!

Final speech which Eva Zajíčková, Stanislav Zajíček, both teachers, Dana Večerková, a student, the representatives of the Czech Republic (the coordinating country) had on 6 of May 2010 in Palazzo dei Conservatori in Roman Capitol at the last summit of all project countries

Ladies and gentlemen, honourable guests, dear teachers, dear students, dearest friends!

We are standing here to say Good-bye. But before the very end of our two-year-long project let us in a couple of words summarize what we all have done and what our project has brought to all of us.

The idea of the project Behind the Iron Curtain came to existence much earlier than any of our young students was even born. This idea was brought by the bare fact of the existence of the iron curtain. This pertinent metaphor was invented to describe a terrible reality of the major part of the second half of the 20th century - when Europe, this hardworking and creative continent, was divided by a political power into two Europes and when this division was guarded by uncompromising military forces.

How did the people, who were day by day persuaded that former neighbours became greedy aggressors, whose only aim was to overrule them, live? Did they know anything more about each other? And mainly - how did they live through the time which is now considered as the age of new hope, age of liberalisation, age of flower children, briefly - what was their life like in the so-called golden, swinging sixties?

These thoughts led to our determination to prepare an international project, which could help enlighten the time of the 60s of the 20th century due to memories of witnesses on both sides of the Iron Curtain.

It is more than symbolic that the first negotiations on these plans started right here, in Rome, and what is more, right on this spot. It was in the autumn 2007 when the International conference of Model European Parliament was held here. And during this unforgettable event Czech teacher Eva Zajíčková, a colleague and by chance also a wife of the author of the project, Stanislav Zajíček, introduced these plans to the Italian, Bulgarian and French partners who showed their kind interest into it. Their interest encouraged a later co-operation with one more school from Austria. Thanks to these happy circumstances in February 2008 schools from Eisenstadt (Austria), Sofia (Bulgaria), Brno (Czech Republic), Amberieu (France) and Rome (Italy) were able to send an application form with rather poetic title BEHIND THE IRON CURTAIN. THE SIXTIES ON THE STAGE OF THE WORLD to the European LifeLong Learning Programme Comenius. National agencies of Comenius approved our project, which we all were really happy with, and we could start working. The basic idea was clear. However, we had to figure out the following aims step by step and find the ways to their fulfilling. This was the main task for our first meeting in Brno in December 2008. Those days the Czech students groups already existed and thus they could participate in preparations as well as in the meeting itself, and they did really a lot. That's why I would like to ask a representative of the students from the co-ordinating school, **Miss Dana Večerková**, to recall the Brno session from her student's point of view:

Who knows if then any of us could imagine how much work it would mean. However, we all were definitely looking forward to this hard work and the joy from struggle! Moreover, we were looking forward to travelling round Europe – because getting to know different cultures always mean getting to know other countries, and by the way, this is one of the essential aims of the Comenius programme. So we planned the sessions – the second session in Sofia in Bulgaria, third in French Amberieu, fourth in Austrian Eisenstadt and the last one to the eternal city of Rome, where after all our effort we are just now.

SOFIA meeting was planned for April 2009. In the famous capital of Bulgaria we wanted to see the national historical studies about the 60s and present each other the methods and procedures of the work on the Interviews and That Day. And we were very happy when we could open our working session with congratulations. Congratulations were for all the partners because we had finished the first task, which was to choose the logo of our project by the international voting. But above all the congratulations belonged to our Bulgarian friends because the proposal of one of the Bulgarian students became the winning logo.

And again I would like to ask our young colleague Dana to tell us the student's memories:

The session in Sofia was the first project session where more students from each project school got together. Thirty-one foreign students and their hosts met in the city under the mountains. It can't have been easy to organise such a big meeting but the Bulgarian hosts managed it excellently and we all could enjoy the whole planned programme and

also many pleasant surprises which our Bulgarian friends prepared for us.

For the Czechs the first surprise came right with our arrival in Sofia. I can't forget that it was in the early morning darkness when we had arrived at Sofia train station and we were afraid how long we would have to wait for our host families – because we arrived much earlier than we had announced. But they came immediately and welcomed us very nicely! And I'm sure that it was like that with all coming foreign groups.

During the whole session the Bulgarians showed themselves as great hosts. Almost everybody got on very well with their host friends and the whole family as well. Bulgarian mums and dads did their best to introduce us the Bulgarian culture as intensively as it was possible. And our Bulgarian friends tried to think up some interesting programme for every free afternoon or evening. We made new friends and spent a great time together.

The official programme started with a welcome ceremony at the National Military Historical Museum, which made us feel that big things would happen at Sofia session. Next day we could listen to first students' presentations about historical background of the sixties in each country. It was very interesting to find out how the situation in the sixties was different in each place in Europe and what everything we didn't know about each other. We also presented how we had been doing on the interviews with witnesses, which could bring inspiration for the others. Actually, it showed another meaning of the project – not just to get a lot of information about sixties but also to learn different ways of work on the tasks.

with friends from five European countries and talk with them seriously about the history in their countries? I wish everybody had this chance because it's better than one hundred lessons of history! We discovered that there were quite a lot of differences in memories of the sixties of witnesses from countries which were "behind the iron curtain" compared with memories of witnesses from "western" countries. And these results we presented to the other groups which worked on other topics. It was very creative work and I think although it's said that students don't like work at school all of us enjoyed it. And thanks to it we better got to know each other. So when we all made a trip to Lyon it was like a big group of friends speaking with five different languages decided to do the sightseeing there. Rarity - and every of us was proud to be a part of it. And Lyon was wonderful! The French students knew the hidden ways among Lyon old houses so we could really enjoy the mysterious atmosphere of historical city centre there!

And at our French home the specialities of French kitchen waited for us. Some people wanted to try typical French snails and their host mums were prepared to satisfy them. So the third project session brought us again not only new information about the sixties, experiences with working in international groups, but also experiences with French culture. Sweet France didn't disappoint and even more we were looking forward to the next session in Austria.

Thank you, the French.

We were leaving France and we knew that we had only a quarter of the year for the preparations for the journey to beautiful Austrian Burgenland, to the city of genial papa

Joseph Haydn - to Eisenstadt. The journey was this time quite smooth (mainly for us - from near neighbourhood) and we spent a couple of pre-Christmas days at Gymnasium der Diözese where we again met headmaster Mr. Josef Mayer and his team with Mr. Harald Strassl and Christine Pokorny and others. We brought the results of hard work, our task this time was to present several parts of the project in well established Austrian-Bulgarian-Czech-French-Italian students teams. We were looking forward to hearing and seeing the reconstructions of contemporary press, which we got used to calling That Day, then to hearing contemporary hits, which our witnesses had been talking about, and finally to looking through the hot novelty - international family photo album composed from the national albums by our international students working groups. This was not all - our Austrian partners prepared a historical café from the time of our project and in this café **Dana** ate her piece of kuglhupf as well as the others so she can report about this session again:

Yes, I remember very well how delicious the cake was and that I couldn't resist the temptation and had to taste another one :) As well as all of us were amazed at everything in the historical café which the Austrians prepared in a classroom of their school. As if we entered right into the sixties for a while... Pretty illustration for our project!

And together we created others (but these just in 2D). As Mr. Zajíček mentioned one of our tasks in Eisenstadt was to put together an international photo album. We worked again in international groups choosing the best pieces of photos for all arranged topics. It was very interesting to compare in

comparisons,... and international final study which summarizes all our interviews and so offers interesting information about the strange "iron curtain times" in five European countries.

But we all know that on our project way we got much more - friendship, common experiences, lots of fun, trips, which brought inspiration and motivation.

The project way is at the end but this everything won't be forgotten. Better understanding history, better understanding modern Europe - so it will stay in our minds.

Thank you, the Italians, for this session in Rome. Thank you, you all, for making this project so great!

And let me say these words of acknowledgements in the language of Romulus, Cicero and after all in the language of Moravian scholar Jan Amos Comenius, whose name is a symbolic name of our project programme:

Professores doctissimae prudentissimique, amici nostri maxime industrii, nobis tempore abito omnibus honor magnus erat se in Urbe aeterna fuisse. Pro cura vestra formosissima sit venia verbo – pulcherrimas gratias vobis quam maximas agimus. Spero licet mihi loco amicorum nationum ceterorum dicere – beati hic sumus.

Cum veteribus verbis Latinis omnes vocamus – crescatis, valeatis, floreatis.

However, a few more words in the Latin language of the present, in English:

Our project spoke about barriers, about the iron curtain. For me the most beautiful thing is that nowadays these barriers do not exist (even though me personally I am all the time thrilled with the idea that we – "behind the iron curtain" are

able to go freely wherever behind this border and that in toyshops there are so many English matchbox cars that I am not able to choose one. I am still happy to see by own eyes how different our personalities, opinions, languages, cultures and beautiful countries are. Well enough – one of the rules of our Comenius was *Variatio delectat* – Diversity delights and the motto of the European Union is not incidentally *United in diversity*. So, the recognition that we have so much in common and we understand each other that well is so delightful.

We are deeply convinced that by means of such international collaboration finding different faces of that big proud state history and everyday life, as it is remembered by ordinary people, is so important. It can help us distinguish myths and legends from the real life, which is today, in the age of terribly strong media manipulation, a very useful skill.

Ladies and gentlemen, let me thank my students who have taken the idea of the project as their own and among others enabled us to be here. With the same sincerity thank you, my friends from Austria, Bulgaria, France and Italy! You have enabled us to look at the Europe of recent past and our present. Thank you for helpfulness, cooperation and understanding, thank you for your friendship.

Ladies and gentlemen, this admirable city has given the world so much. Titus Maccius Plautus wrote his immortal comedies for people's entertainment right here. He used to finish them with an exclamation, which now I will borrow from him – by the way – he had borrowed it as well, so he surely would not be angry with me.

Amici, commedia finite – plaudite.

Thank you for your attention.

Historické pozadí šedesátých let 20. století

(přípravy členky pracovní skupiny Hlgroup)

Československá šedesátá léta jsou dobou, na kterou když se zeptáme pamětníků, dostaneme rozdílné odpovědi. Pro někoho znamenají puntíky a veselé barvy, pro jiného umlčenou naději československého národa. Představují velmi pestrou dobu, ať už mluvíme o politice, umění, vědě nebo životním stylu. Deset let spojených s utlačováním, bezmocí, ale i s novými touhami, inspirací a nadějí... Co za tím vším stálo?

Pokud mluvíme o **politice** československých šedesátých let, pak mluvíme o jednání jediné strany – komunistické. Tuto politickou stranu většina československého lidu po druhé světové válce sama demokraticky zvolila. Pak žili lidé přes čtyřicet let pod její diktaturou a nakonec jim nezbylo, než aby ji zase sami svrhli...

V roce 1946 se v Československu konaly první poválečné volby, v nichž Komunistická strana Československa (KSČ) vyhrála díky promyšlené předvolební kampani, kterou oslovovala především nižší vrstvy společnosti. V občanech Československa také přetrvával pocit vděčnosti za osvobození Ruskem na konci druhé světové války.¹ Na počátku r. 1948 začali komunisté dosazovat na důležitá místa státních bezpečnostních složek jenom svoje lidi. Demokratičtí ministři nesouhlasili, podali na protest demisi, ale doufali, že ji prezident republiky (Edvard Beneš) nepřijme. Ten to však byl pod tlakem komunistů donucen udělat a komunisté obsadili i zbylá místa ve vládě, čímž získali v Československu absolutní moc (tzv. Vítězný únor).

Během padesátých let komunisté znárodnili veškerý průmysl, všechny živnosti, provedli kolektivizaci zemědělské půdy. Začali Československou republiku měnit ve středisko těžkého průmyslu, hutí a výrobu zbraní. Komunisté zrušili základní demokratická práva a nastolili totalitní režim, kdy mocenské složky státního aparátu kontrolovaly veškerý veřejný (a často i soukromý) prostor. Zmanipulovaná justice začala umisťovat odpůrce i pouhé kritiky nového režimu do věznic a tzv. nápravných táborů.² Hranice státu byly uzavřeny – cesty do (západního) demokratického světa byly pro normálního občana prakticky nemožné. Desetitisíce lidí se pokusily raději emigrovat na Západ než žít v nesvobodné společnosti.³

Počátek šedesátých let byl tedy poznamenán komunistickými změnami. V roce 1960 byla vyhlášena nová socialistická ústava a Československá republika byla přejmenována na **Československou socialistickou republiku (ČSSR)**. Avšak postupně přicházelo politické uvolňování. Cenzura polevila a televize opět mohla přinášet zpravodajství z demokratického světa. Na konci 60. let uzrál čas ke změně.

Reforma přišla v podobě „socialismu s lidskou tváří“, programu Alexandra Dubčeka. Ten jako první tajemník KSČ napomohl k větší svobodě tisku, lepší ekonomické dostupnosti spotřebního zboží a možnosti vlády více stran. Také byl přijat zákon o rehabilitacích nezákonných procesů z 50. let. Období těchto politických změn říkáme **Pražské jaro** a můžeme ho vymezit 5. lednem a 21. srpnem 1968. V těchto

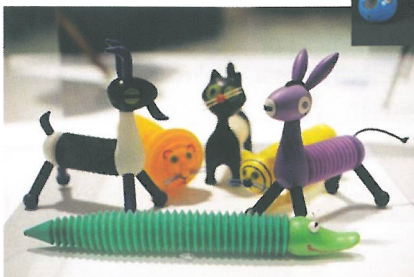
obyvatele Československa západní hudba a vůbec západní způsob života.

Životní styl československých šedesátých let se nesl v duchu tzv. bruselského stylu, který pojmenovala výstava Expo 58 v Bruselu⁷. Dámskou **módou** se staly drdoly (pro větší efekt vycpávané houskou). Ženy také nosily geometrické sestřihy z Anglie nebo navečer mohutné účesy z Ameriky. Denní šaty měly košilový nebo pouzdrový tvar, také se nosily skotské sukně a šaty se širokými sukněmi,

kuffříkové a k vodě košíky. Muži maskovali svoje plešky účesem zvaným přehazovačka. Nakupovat se chodilo s moderními sífůvkami. Mladá generace vyznávala styl hippie – minisukně, texasky do zvonu, korálky a „placky“ s různými nápisy. Nutno ovšem dodat, že sehnat takové dřiny (stejně jako další západní zboží) považovali všichni v socialistickém Československu za vrchol štěstí. Pokud je nedovezli nebo neposlali příbuzní ze zahraničí, tak se daly koupit jedině v síti obchodů zvané Tuzex (zkratka pro **tuzemský export**). V této síti se ovšem platilo pouze tzv. bony (tuzexovými

Ukázka prezentace na setkání v Sofii

Umělá hmota

Domácnost

v nichž se tančil například twist. Která z žen chtěla být opravdu „in“, potřebovala i další doplňky – háčkové klobouky z umělých lýk, plastové ozdoby do vlasů, lakované střevíčky, do společnosti úzké a vysoké kabelky, do práce

poukázkami), které se povinně směňovaly za zahraniční měnu, kterou lidé získali při (zcela výjimečných) pracovních pobytech v zahraničí nebo na tzv. devizový příslib při cestách na dovolenou.

Lásky jedné plavovlásky a Hoří má panenka, Jiřího Menzela – oscarový film Ostře sledované vlaky). V televizi se od roku 1967 začala objevovat oblíbená postavička Pana Vajíčka (animátora Eduarda Hofmana), která vytvářela předěl mezi pořady a reklamami.

A nyní Pan Vajíčko ukončí naše malé nahlédnutí do československých šedesátých let. Jak občané Československa toto období vnímali, to je otázka, na kterou nám nezbyvá než právě teď začít hledat odpověď u samotných pamětníků. Snad si už můžeme dovolit soudit v duchu slov českého spisovatele Milana Kundery: „Člověk prochází přítomností se zavazanýma očima. Smí pouze tušit a hádat, co vlastně žije. Teprve později mu odvážou šátek z očí a on, pohlédnuv na minulost, zjistí, co žil a jaký to mělo smysl.“ Přítomnost šedesátých se už stala minulostí, tak snad brzy zjistíme, jaká šedesátá léta vlastně byla.

1. Rusové osvobodili Československo společně s Američany, kteří ale nemohli v květnu 1945 postoupit dále za tzv. demarkační linii, kterou jim určovala dohoda s SSSR o osvobození Československa. Dohodou bylo přesně stanoveno, které území v Československu mohou osvobodit Američané (Karlovy Vary, Plzeň, České Budějovice) a které Rusové (Praha – hlavní město), kteří považovali Československo za oblast sféry svého vlivu, což mělo z osvobození zákonitě vyplynout, a taky se tak stalo.
2. Viz například proces s Miladou Horákovou / Většina jich byla propuštěna až v roce 1960 rozsáhlou amnestií prezidenta Antonína Novotného.
3. V zahraničí vyrostlo centrum odboje proti komunistické cenzuře. V exilových nakladatelstvích vycházely knihy, noviny, časopisy a z Mnichova vysílalo Radio Svobodná Evropa.
4. Varšavská smlouva – Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Albánskou lidovou republikou, Bulharskou lidovou republikou, Maďarskou lidovou republikou, Německou demokratickou republikou, Polskou lidovou republikou, Rumunskou lidovou republikou, Svazem sovětských socialistických republik a Československou republikou: vznikla v roce 1955 (reakce na NATO), cílem společná vojenská ochrana socialismu, velení oficiálně na všech zúčastněných státech, ve skutečnosti vše řídila Moskva (intervence do Československa se ale nezúčastnila Albánie a Rumunsko).
5. Uvedení vztahů mezi jednotlivci, skupinami, státy do stavu klidu, nastolení pořádku (dle Slovníku cizích slov).
6. Ozbrojená organizace KSČ.
7. Světová výstava (neboli Expo) v Bruselu v roce 1958 byla pro celý svět mimořádně důležitá. Byla to první Světová výstava po druhé světové válce, přišla v době studené války mezi Východem a Západem, a proto se všechny země chtěly předvést co nejlépe. Českoslovenští političtí představitelé se rozhodli na příkladu Československa ukázat, jak ideální pro život je socialistický stát. Ale aby se mohlo Československo takto prezentovat, nebylo možné vzít běžné výrobky. Ty by v mezinárodním srovnání jistě neobstály. Proto vybraní českoslovenští designéři zhotovili mnoho elegantních předmětů speciálně pro Brusel. Také architektonicky působil československý pavilon nevídanou lehkostí. „Jeden den v Československu“, jak se československá expozice jmenovala, se prezentoval něčím, o čem se v Československu spíše snilo, než znázorňovalo realitu. A samotní Čechoslováci se prakticky nemohli Světové výstavě zúčastnit, pouze nepatrná část a jenom po velkém prověřování a s přisným průvodcem. Ale cíle bylo dosaženo. Československo získalo na Expu 58 hlavní ocenění. Po takovém úspěchu už nemohlo nic zabránit československým domácnostem, aby se vybavovaly po vzoru československého pavilonu na Expu 58. A tak vzniknul tzv. bruselský styl.

Za železnou oponou
na divadle světa

mezinárodní studentský projekt
Bulharsko Česko Francie Itálie Rakousko

2008 — 2010

FOTO

ERIE

GALERIE

Čtvrtek, 21. 10. 2009

Milý deníčku,

v Lyonu to bylo senzační!!! Ráno jsme ve škole dostali balíčky s jízdem a nalodili se do autobusu a cesta trvala asi hodinu. Pak jsme měli celý den na prohlídku města.

Nejdřív jsme se vydali od Rhony k velikému náměstí se sochou Ludvíka Čtrnáctého a pak přes druhou řeku, Saone, a lanovkou na vysoký kopec, kde stojí dominanta Lyonu – nádherná katedrála Notre-Dame de Fourvière.

Tu jsme si zvenku i zevnitř prohlédli a pokochali se výhledem dolů na město. Pokračovali jsme k Théâtres Gallo-romains – největšímu římskému amfiteátru ve Francii. Tam pan profesor Zajíček a rakouský profesor Strassl (erudovaní to klasičtí filologové) neodolali možnosti vyzkoušet akustiku divadla společnou recitací latinských veršů. Posledním bodem společného programu byla prohlídka Musée des Beaux Arts – lyonské galerie.

Viděli jsme skvosty od takových malířů jako je Picasso, Monet, Gauguin nebo třeba Bacon.

Úžasný! Nakonec jsme dostali na pár hodin volno na samostatnou prohlídku města. Někteří nakupovali, jiní šli na jídlo nebo do čajovny... A pak se jelo. Večer po návratu do Amberieu byla většina z nás tak unavená, že jsme šli rovnou spát.

Pátek, 22. 10. 2009

Milý deníčku.

Nastal den D. Pátek, den, kdy jsme měli ostatním účastníkům prezentovat výsledky našeho snažení. Nejdřív jsme dostali ještě dvě hodiny (od osmi do deseti) na to, abychom dokončili, co jsme ve středu začali, což nám přišlo vhod. Následovala hodina, určená k putování našeho outputu online. Bohužel nikdo nevěděl, co má dělat, takže online nic nedoputovalo.

No co, napravíme to doma. Po obědě už následovala očekávaná prezentace. A že bylo co prezentovat! Každopádně nezbývá než konstatovat, že jsme všichni dohromady udělali kus zajímavé práce a poznali díky tomu spoustu nových lidí. Prezentace za hodinu a něco skončila, následovalo plánování dalšího summitu – v rakouském Eisenstadtu. A potom už se jenom oslavovalo – nejdřív ve škole, kde jsme mohli zadarmo ochutnat různé druhy francouzských sýrů, později na bowlingu, na diskotéce nebo u jednoho z Francouzů, který u sebe doma uspořádal párty. Někteří nešťastníci skončili dokonce v místním squatu, kde hráli více či méně podivné hry (biskit) a pili více či méně podivné nápoje (likér s plovoucím hadem v láhvi). Moc si z té noci, můj milý deníčku, nepamatuju, takže tohle je k oslavám asi všechno.

Sobota, 23. 10. 2009

Milý deníčku.

Všechno jednou končí a dneska skončil náš pobyt ve Francii.

Myslím, že nebudu lhát, když řeknu, že se nám tady všem moc líbilo a že už se moc těšíme na další summit BTIC.

Ráno nás naši hostitelé doprovodili k vlaku a nastalo

loučení. Dala jsem pusu Antoánovi a zjistila, že se červenám a nemůžu si vzpomenout, jak se francouzsky řekne „na shledanou“, i když fráninu se učím už čtyři roky...

Po cestě nás pan profesor poučil, že bychom neměli tolik kouřit a že slovo inuit se ve skutečnosti píše se dvěma n. Tentokrát už nikdo nestávkoval, a tak jsme v klidu a pohodě dorazili přesně podle plánu do Brna, chudší o pár desítek euro a bohatší o spousty zážitků, zkušeností, vědomostí a nových přátelství.

Amberieu je mrtvé, ať žije Eisenstadt (a Řím)!!!!!!!!!!

Kryštof Baltazar Bartoš – The Speakers

PŘEPIS ROZHOVORU – Podoba všedního dne

V kolik jste vstávali / snídali / chodili do práce / přicházeli z práce domů / chodili spát / denní režim?

D: Denní režim... Já jsem vstával tak po páté hodině (já: to je docela brzo), protože jsem odjížděl v šest hodin autobusem do Bystřice. Babička mohla vstávat o trochu později.

B: Já jsem vstávala tak nějak po půl sedmé, před sedmou. Přípravovala jsem se do školy a vypravovala Boriska do školky a potom jsem ho buďto vedla já, nebo babička Hedvička.

D: Ale v 67' jsi nechodila do školy, to se narodil v květnu Martin! Tos musela nastoupit mateřskou v dubnu, asi měsíc předem, a tos potom už neučila. Tehdy mateřská byla jenom do půl roku dítěte, potom se o děti starala babička.

D: A po prázdninách jsi už nastoupila do školy.

B: Myslím, že to tak bylo.

Tatka nechodil do školky dřív, než se narodil strejda Martin?

D: Ne, myslím, že chodil až dva roky před školou.

Chodili jste po práci rovnou domů? (Nákupy? Kavárny? Hospody? Divadlo/kino /muzeum/jiné?)

D: Do kavárny těžko, to tady žádná není, to jsme měli ulehčený, chození do kavárny.

B: Nákupy, příprava večeře, chodili jsme na procházky pod horu apod.

D: Já jsem přijížděl z Bystřice až po páté hodině. To jsem potom ale zase dělal přípravy, procházky – to bylo snad dvakrát za týden a pak o víkendu. To se ještě pracovalo v sobotu, v tom 67'. Nevím, jak to tehdy bylo, snad každá druhá sobota byla volno. Od 68' už bylo volno každou sobotu. Nevím to přesně, od jakého roku to bylo, ale jednu sobotu se vždycky učilo a jedna byla prázdná.

A předtím děti chodily do školy taky každou sobotu?

B: Ano, to chodily.

A ty soboty byly stejně dlouhé jako ostatní pracovní dny, nebo byly zkrácené?

B: Mně se zdá, že byly kratší.

D: Ve škole bylo určitě jenom dopolední vyučování.

B: Odpolední vyučování nebyvalo.

D: Ale jak to bylo v jiných zaměstnáních, to nevím.

B: Možná, že to měli jako normální pracovní den.

A jak jste jezdili do práce, tedy do školy? Jaké byly dopravní prostředky vám dostupné? Měli jste vlastní auto? To asi až později, že?

D: Babička to měla kousek. **B:** Tak tři čtyři minuty. **D:** No a já jsem jezdil autobusem.

A vlakem třeba ne?

D: Někdy, výjimečně, jsem taky jel vlakem. Zpátky obyčejně. Když jsem třeba mohl končit dřív, než jel ten autobus, tak jsem jel vlakem. Ale ráno, do školy, jsem jel vždycky autobusem.

Life at the end of the 60s in memories of personal observers on both sides of the Iron Curtain

Ukázky některých témat ze srovnávací studie

Our project was mainly planned to reconstruct the double face of divided Europe in the 60s of the 20th century; we wanted this reconstruction to be done by us – today's teenagers, children of the 21st century, who would get to know this extraordinarily important era of modern European history. We did not look for the "big" history, we looked for the shape of a working day to be able to confront experience of the West and East and to learn where the mentality and stances (and prejudices and superstitions) of today's Europeans are born.

And now we want to share the results of our research work. But at first it is important to describe how we worked.

At first all students from each group did the same. We picked up information about life in the sixties in our countries. We asked our parents, grandparents or other members of our families, eventually other people in our surroundings. There was a list of topics we were to follow by making the interviews. Some of them brought many memories, some topics were for our respondents not so interesting. But it was very individual.

During the summit in Amberieu we were divided into five international groups with members from all project countries. Every group got a part of topics list (five topics), which we were to deal with. Our task was to compare the memories of respondents from all countries. How to make the comparison was up to each group.

And it was not easy to find the best way to bring up the results because all of us had different amount of information in a different form. Finally we settled on making a table with all possible comparable information. Firstly we told each other all information we got to one of our topics, secondly we tried to split out this topic into "smaller" ones and to these subtopics everybody gave information how it was in the sixties in their country according to memories of their respondents.

And our experience from this? We picked up Dana's and Veronika's words: *„It was really interesting to work on this comparison. Students from countries “in front of the iron curtain” naturally supported each other as well as students from countries “behind the iron curtain” did. We told each other not only about the facts we had found out but also some interesting stories told by our respondents. All of us enjoyed this work, we felt that that was the golden opportunity to really understand (inter)national history and we tried to make the best of it.”*

And now we can already show you the results of our comparative work (*the text is made from the comparison-table*).

Entertainment

On both sides of the iron curtain people enjoyed going to the **theatre and cinema**. But the offer was very different, especially in cinemas.

In Czechoslovakia and Bulgaria (our project representatives of "eastern countries") friends visited each other at home and organised private parties more. They also went to cinema but it was unusual to go with friends to pub or disco in these countries compared to western countries. In all countries people did sport and played games together with their friends.

In Austria people also danced ballroom dances and played musical instruments with friends and in France they organised big village parties. The most interesting "activity with friends" was brought in by the Italian respondents – taking part in demonstrations.

In Bulgaria and Czechoslovakia people had "pen friends" from another socialistic country, who they wrote letters with.

When friendship was becoming love, it was not usual to make it seen in Bulgaria, Czechoslovakia and also Austria. And if a young unmarried couple wanted to live together, most

people in Czechoslovakia looked down to them. On the contrary, it was normal to "show love" in public places in France and Italy.

Image of a holiday

The image of a holiday was different for the eastern countries and for the western ones.

It depended on the economic state of the country and on the average budget of each family.

In Austria for example people were not very rich and most of the people could not afford to go on a holiday for a long time. The Austrians made short trips just for a few days only in their country.

The situation in Bulgaria was similar, people did not have enough money for making long trips. They mostly spent their weekends taking care of their land and children. They also went on brigadi, which were working trips, and on dancing or singing festivals.

In the Czechoslovak republic people also had a shortage of money but they went on a holiday. They spent their holiday in the mountains, where they had cottages. They also made trips to the sea but only to countries which had communist regime such as Bulgaria and Yugoslavia.

The situation in France was similar to the one in other western countries. They did not travel a lot, but there were some wealthy people who made trips to Austria, Spain, USA or Italy, but they were very short, just for a few days. They also went camping with friends and relatives to the country.

The Italians spent their holidays mostly in their country, they went to the sea or to the mountains. They also made trips to Spain, USA, Greece, which were really long, up to three weeks.

Čeští novomanželé v r. 1964

Francouzská rodina na Riviéře, 1964

The purpose of political slogans was absolutely different in western and eastern countries. While western political slogans worked as an advertisement for a political party to show its ideas and make them popular to get more voters in the democratic "competition" among different political parties (e.g. *Work for all.* (Austria) / *Power to the people!* (Italy), in the

East the communist propaganda used slogans to spread communistic ideas, which all inhabitants had to share and there was no possibility to choose another political programme (because there was no democratic election in the countries of the Soviet bloc),

e.g. *The friendship with USSR is like the sun and air for every living creature., The Soviet patients – the healthiest sick men in the world!, 20 years of beneficial exchange of circus tricks between the SU and Bulgaria!* (a slogan in the circus) (Bulgaria) or *With Soviet Union forever!, The religion is opium for people.* (Czechoslovakia) – which supported the communistic pursuit of dechristianization in the countries of the Soviet bloc.

In France and Italy slogans were also important at demonstrations. This is shown for example by a slogan used by young French hippies *Make love, not war* against the slogan of the police *Be young and shut up.*

Čeští učitelé nastoupení
k brannému cvičení, 1962

Attitude towards inner and foreign affairs

We can define some very big differences between the East and the West. The East had negative attitude towards their governments and the West was not interested in foreign affairs. Eastern countries (Czechoslovakia and Bulgaria) disliked their communistic government because they had to work a lot. There was a shortage of information about the West. In the West, we noticed separation between communists and democrats.

The Austrians and people from Czechoslovakia disliked Germany.

The French cared about the immigration of the Italians and in all countries the ordinary person was not interested in politics.

Attitude towards the other countries of our project

Basically the respondents had positive attitude towards all the other countries. Austria had a positive attitude to all countries of the project. Bulgaria had also a good relationship with Austria and Czechoslovakia, but no opinions on France and Italy. The Czechoslovakia had quite a good attitude towards all countries and they had basic information and knew some famous people. France had a good relationship with Italy and Austria but they did not like communism. Italy shared the same opinion and had a very good attitude towards France, but no opinion on Austria.

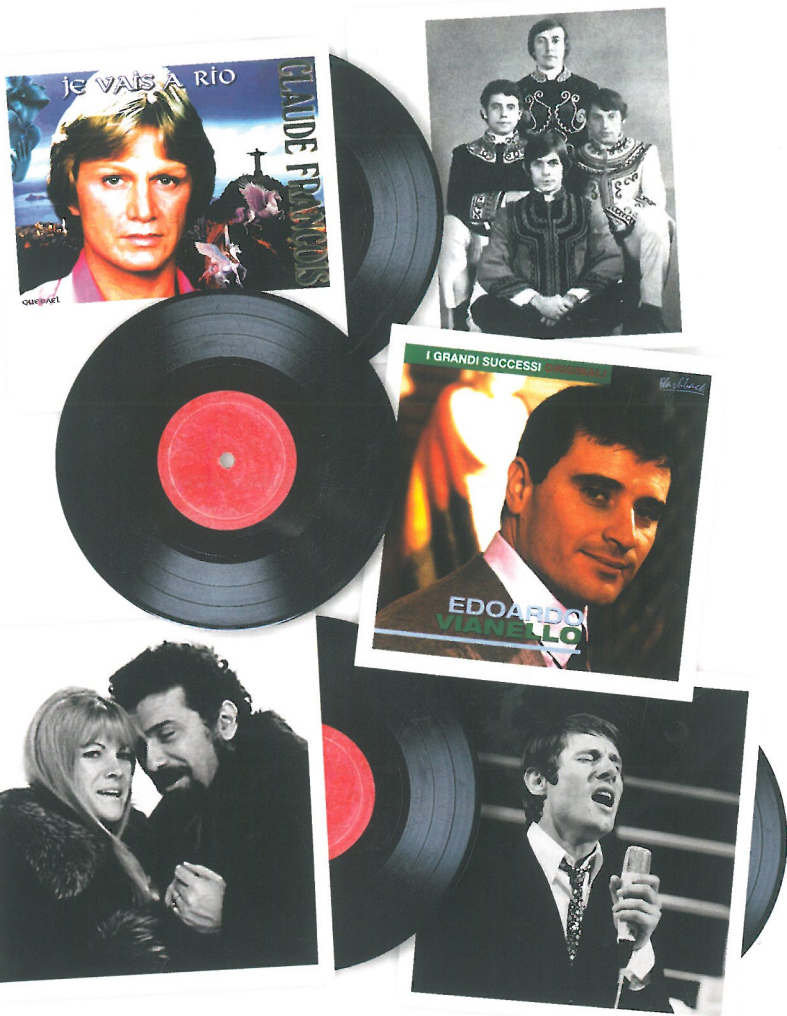
(Z podkladů připravených všemi projektanty sestavila Tereza Vacová – DocTes)

Chtěl bych mít kapelu

This song arose under the authorship of composer **Jiří Bažant** (born 1924) and script- and songwriter **Vratislav Blažek** (born 1925). It is sung by one of the most popular singers of the 60s, Milan Chladil. As a so-called TV-SONG it was shot in **1962**, written a year before.

So-called **TELEVISION SONGS** (sometimes FILM SONGS) were actually forerunners of present video clips. They were short television films, or television clips, which included only one song. The very first film song in the world (and thus the first video clip) was presumably song "We will put in our flat" (Dáme si do bytu), which was sung by Irena Kačírková and Josef Bek in 1958. This television song was placed into the TV programme "Thousand views behind the scene" (Tisíc pohledů za kulisy) from 1961, by director Ladislav Rychman. At the television festival in Swiss Montreux this programme won the Bronze Rose.

The authors of "I'd like to have a band" wrote extraordinarily successful Czechoslovak film musical "The old men on the hop-picking" (Starci na chmelu), which used a typical phenomenon of the time - secondary school voluntary work in hop fields - and did not only introduce plenty of outstanding hits but performed a sensitive parable about personal freedom and responsibility, which were the features hated by the communist regime most.

postupně stávaly delší a delší chvíle koncentrované nudy, obzvláště pro ty, kteří byli tak jako tak s centrem Vídně seznámeni již ze svých dřívějších individuálních výprav. Po vypuštění z autobusu a nafasování svačiny se nudou neudolané duše rozběhly do muzeí, ty udolanější do nákupních center a ty ztracené do víru vídeňského hospodského a kavárenského života. Po návratu z Vídně jsme se z nepochopitelných důvodů, avšak plánovaně a dle programu stali svědky školního vánočního recitálu v eisenstadtském Haydnově kostele. Ač atmosféru jistě nepostrádal, byl recitál, jemuž díky obecně chabé znalosti němčiny jen málokdo z účastníků rozuměl, ne zcela nepodoben projížďce po Vídni. Od osmé večerní čekal již účastníky volný večer.

Po vzoru amerického setkání se následně, v pracovní den summitu – 11. 12., rozřadili účastníci do pěti mezinárodních skupin, které po celý den spolupracovaly na fúzi výsledků dalších projektových pátracích okruhů, nejprve práci na rodinných fotoalbech. Skupiny dostaly přiděleny jednotlivé tematické okruhy fotografií, které s sebou účastníci přivezli, z nichž demokratickým hlasováním vzešly dvě fotografie od každého státu pro každý tematický okruh. Přes počítačnické problémy, jako fotografie nedostupné v elektronickém formátu apod., se všechny skupiny s úkolem se ctí popraly a na odpoledním shromáždění předvedly vcelku reprezentativní výcuc, na jejichž prezentaci následně navázalo přehrávání videoklipů z 60. let, které si jednotlivé účastnické země vybraly jako ty zvláště významné pro své národní šedesátky. Po této odlehčenější části následovaly prezentace odnože projektu zvané ‚That Day‘. Ač vesměs

poněkud zdlouhavé, byly tyto prezentace očividně vytvořeny s velkou pílí a snahou a nabity informacemi, tudíž následně zaarchivovány na ftp jako jeden z projektových výstupů.

Po krátké poradě ohledně nadcházejícího summitu v Římě se účastníci odebrali domů na večeri a poté do místního podniku ‚Oscar Mendéz‘, kde probíhala večerní diskozábava spojená s popíjením a pomalým loučením se účastníků mezi sebou.

Následující den byl klasickým dnem odjezdu – tedy zapakovat kufry, rozloučit se s hostitelskou rodinou a s menším či větším zármutkem v srdcích nastoupit do vlaku, zamávat a odebrat se ku domovu. Zajímavostí budiž snad jen to, že pro náš přestupní uzel – Wien Südbahnhof – byl právě den 12. 12. 2009 tím posledním před rozsáhlou rekonstrukcí, jež na dlouhou dobu nádraží uzavřela. A to je vše, přátelé...

Jan Ferdus – The Speakers

Our Truth, The Evening Prague and The Agricultural Newspaper wrote mostly about the national events, they brought just some interesting events from abroad. **Our Truth** (the organ of the Regional Committee of KSČ in Gottwaldov) focussed on news from Gottwaldov, which was often connected with KSČ (the visit of general J. N. Korovjakin, officer of the organization Soviet-Czechoslovak Friendship). **The Agricultural Newspaper** (the organ of the Ministry of Agriculture) represented mostly the achievements in the agricultural zone (nine awarded employees of The Greengrocer's Brno, exported Czech fish abroad). **The Evening Prague** (the organ of the Municipal Committee of KSČ in Prague) showed not only Prague events from all areas (absence of department stores in Czechoslovakia, new atomic power station in Yugoslavia).

Other periodicals **The Defence of People** (the organ of the Ministry of Defence) and **The Free Word** (the organ of The Czechoslovak Socialistic Party) offered rather some curiosities than the news (five poisonous snakes stolen from the Brno ZOO). The weekly **The World in Pictures** tried to summarize events from the world (the visit of the Czechoslovak president A. Novotny in Canada, a delegacy from the Soviet Union in Bratislava). **The Czechoslovak Sport** (the organ of The Czechoslovak Sport and Physical Training Association) informed mainly about home events or about some foreign ones where Czechoslovak sportsmen participated (discus thrower Ludvik Daněk in USA, the preparations of physical training academy for the 50th jubilee of The October Revolution).

Now when we read some Czechoslovak newspapers from May 23rd 1967 we can feel a big difference in comparison with today's press. The **political** news noticed to all kinds of visits, delegacies (mostly from the Soviet Union), conferences or meetings, but what was talked about or discussed was not often known and readers hardly ever learned anything about the Czechoslovak politics from the newspapers. Politicians, their ideas, everyday work, their disagreement, public activity etc., that all was properly hidden. It was like a great painting – everyone said how fine they were, but no one could see what really was in the painting. That's for example why everyone was shocked when they saw Alexandr Dubček (the icon of "the socialism with the human face") in swimming trunks jumping into a swimming pool.

Generally we can say most of the space was given to **economy**, mainly to present industrial and agricultural successes. The journalists tried to explain some eventual failures and they promised quick improvement (a quick change of goods in co-operations², the number of miners' work injuries was cut down to one quarter in uranium mines, The Wood Company – first place in the competition among companies at the exhibition in Brno 67). About foreign countries from the Eastern bloc mainly positive news talked (launching of sputnik to the Earth's orbit in The Soviet Union) and negative news from The West (massacre in Vietnam, disturbances in USA, the assassination of Kennedy)

We have to mention also **cultural** news from Czechoslovakia and sometimes from abroad, but only if Czechoslovak artists

Supplement – The most important news of Czechoslovak press from May 23rd 1967

Here we want to show some examples of important news of that day and how the journalists presented those events to the public. We chose the events, which were most frequent, we collected information about all of them from all possible newspapers (which are named above) and then we wrote the following news based on this information. We added some notes, which show other connections between chosen events.

Garisson knows the Kennedy's murder

On Sunday May 21st 1967 Jim Garisson from New Orleans said that Lee Harvey Oswald hadn't killed the president Kennedy and that he knew the names of real murderers. But he doesn't know where they are at the moment. The conspirators are ex-serviced employees and CIA agents and this agency inhibits the new investigation. CIA pays the lawyers to disallow the investigation. Garisson believes they only prolong the investigation.

On Sunday in Nashville the witness Gordon Novel was killed by an unknown culprit. Novel was called as a witness in connection with the new investigation. He said the new information which he would bring in would clear up the investigation.

Annotation: Up to this day the Kennedy's murder has not been clarified. Straight participation of CIA is one of the unrefuted version.

The visit of Iranian emperor in Prague and the cooperation between Czechoslovakia and Iran

On Tuesday 23rd May 1967 Iranian emperor Mohammed Réza Páhlaví Arjámehr arrived in Prague with queen Farah. He was invited by Czechoslovak president Antonín Novotný. Novotný – the Prime minister, J. Lenárt and other representatives of the Czechoslovak government welcomed the emperor and his wife at the airport. The ceremony was opened with the Czechoslovak and Iranian national anthems and 21 feus de joie in honour of His Majesty sounded. Then there was the marching parade. The guests stayed in the Prague Castle.

They discussed the cooperation between our countries. In Iran a metallurgy-machinery plant was built with Czechoslovak help. They said that for both countries the swap of goods and technical cooperation between Iran and Czechoslovakia would be useful.

Annotation: President Novotný became a "victim" of The Prague spring in 1968 (he was forced to resign and he was replaced by Ludvík Svoboda), Jozef Lenárt functioned until 1989 (in 1989 he left the function and in 1990 he was out from the KSČ). The relationships with the Iranian emperor (the monarchy was not so friendly for the communists) belonged to the absurdity of Czechoslovak international politics.

Setkání evropských řešitelů projektu BTIC v Římě, Itálie

3. - 10. 5. 2010

Řím! Tak na tuhle část projektu (kdo chce o něm vědět více, ať se podívá do starších ročenek nebo na btic.eu) se těšil snad každý a troufám si dokonce tvrdit, že by se našli i tací, kteří právě díky vidině tohoto výletu pracovali tvrději, než kdyby místem uzavření projektu byla například Ostrava.

Po dvou letech projektování jsme měli před sebou konečné finále. Někteří pracovali hodně — zpovídali respondenty, navštěvovali knihovny, vyhledávali informace. Jiní zase nedělali nic, ale tak už to ve škole chodí, že, to všichni známe.

Možnost odjet na summit do Říma nakonec dostalo sedmnáct našich studentů plus samozřejmě ti, bez kterých bychom si mohli zajet tak akorát do té Ostravy — profesori Zajíček a Zajíčková, kteří projekt vymysleli a také si ho celý mezinárodně oddirigovali. Protože ale kapacity římských učeben a jiných námi tam využívaných prostor byly omezené, byla učiněna zvláštní opatření a česká delegace byla rozdělena na dvě části. První, osmičlenná, byla čistě projektová; ta se zúčastnila kompletně všech oficiálních akcí summitu. Druhá se svými devíti členy byla přítomna pouze, bylo-li třeba, ale spíše se věnovala aktivitám zábavně-poznávacího charakteru.

Náš odjezd v pondělí odpoledne proběhl mírumilovně, i notorici obvykle využívající akademickou čtvrt hodinku si ji tentokrát odpustili, a tak jsme se mohli v poklidu vydat žlutým

pohodlným autobusem Student Agency via Italia. Cesta byla dlouhá, ale my se nenudili. Při tradičních pravidelných zastávkách jsme se ke zděšení/pobavení spolucestujících sebrali a na parkovišti si zopakovali náš mikromuzikál The Rebels (ve dvě ráno docela respekt, řekla bych).

K ránu po několika mezistanicích v jiných italských městech jsme se již blížili cíli. A skutečně, kolem deváté ranní jsme unavení, ale celí dorazili na autobusové nádraží v Římě. Devítka, která si ubytování zařizovala sama (bydlela v pronajatém bytě, tudíž nepřišla do kontaktu s hostičími italskými rodinami, a přišla tak o mnoho zážitků), nás zde opustila a byla ponechána vlastnímu osudu. Projektová část naší výpravy odrcnala se zavazadly k zastávce hromadné dopravy a následně si udělala (dle délky jízdy pravděpodobně okružní) výlet do centra Města, kde jsme měli sraz s ubytovateli.

Protože oficiálně summit začínal až ve středu, zbytek úterý jsme měli volno a tudíž možnost porozhlédnout se po Římě na vlastní pěst. To jsme také všichni učinili a úterý nám pěkně uteklo.

Ve středu ráno se tedy projektová skupina dostavila k zahájení římského summitu. Hostitelská škola sídlila jaksi samozřejmě

Páteční ráno se již odehrávalo ve znamení ukončení projektu. Odebrali jsme se na slavný vršek Kapitolský (Campidoglio), kde obvykle politici rokují o chodu státu, abychom v jednom z Michelangelových paláců s náležitou vážností uzavřeli naši dvouletou práci. Profesoři Zajíček a Zajíčková a naše Dana se ujali proslovu, který sklídil uznalý potlesk. A ani jsme se nenadáli a projekt Behind the Iron Curtain on the stage of the world byl oficiálně za námi...

Pak jsme se přesunuli na Forum Romanum a následně i do Kolosea. Italští studenti zde pro nás připravili ještě jednu prohlídku (dozvěděli jsme se snad úplně všechno).

Když prohlídka skončila, odebrali jsme se do domovů, abychom se mohli řádně připravit na večer – z iniciativy Italů jsme šli na diskotéku. Ta

přinesla sice nějaké zmatky, protože my Češi nejsme zvyklí platit 10 € za vstup do klubu, tudíž někteří z nás nebyli zcela svolní tuto částku zaplatit, když je pobyt uvnitř třeba ani nelákal nebo se jim přímo příčil. Řekla bych ale, že nakonec se všechno v dobré obrátilo a každý dosáhl svého.

Sobotu jsme strávili ještě nakupováním a užíváním si Města, ale v neděli jsme se rozloučili s hostitelskými rodinami a vydali se strastiplnou cestou Městem s hromadou tašek a přeplněným metrem plným desítek zrádných a hlavně do kopce vedoucích schodů směrem k autobusovému nádraží.

Cesta ubíhala rychle a do Brna jsme dorazili v pondělí ráno podle plánu i přesto, že autobus po cestě píchl.

Summit v Římě hodnotím celkově jako povedený, oficiální část byla úspěšná a neoficiální zábavná.

Projekt nám za celé dva roky přinesl spoustu zajímavých okamžiků a zkušeností a mohu upřímně prohlásit, že jsem ráda, že jsem byla jeho součástí.

DOUB (Department of Unusual Business) řešil zvláštní události, např. zhotovení nové velké ppt. představující celou školu zahraničním partnerům, syntézu dotazníků pro respondenty apod., ve skupině pracoval Jan Puchýř (vedoucí), Martin Šíbl (přešel později k DocTes) a Martin Kytlica j.h.

Hlgroup (Historical Group), která se starala o historické zázemí naší práce, tj. např. o podobu či finální sumarizace projektových studií a většinou také o jejich mezinárodní prezentaci, ve skupině pracovala Dana Večerková (vedoucí a asistentka mluvčí), Veronika Lojdrová (mluvčí), Klára Stehlíková, Radka Šmídová, Tereza Jarešová.

The Speakers informovali o projektu veřejnost, tj. psali články pro btic.eu, pro školní ročenky, pro tisk různé úrovně, jednali s novináři apod., ve skupině pracovali Veronika Uhlířová, Zuzana Pospíšilová, Anna Vítkovičová (místní účetní projektové práce), Kateřina Henzlová (vedoucí), Julie Haluzová, Jan Ferdus.

Do projektových plánů ovšem také spadalo např. vytvoření školní kavárny pro úvodní summit v Brně, sezkoušení mikromuzikálu pro závěrečný summit římský, uspořádání výstavy Tečka! o celém projektu a její vernisáže (výstava byla uspořádána na GML), o přípravách na zahraniční cesty nemluvě.

Každá skupina měla svého vedoucího a mluvčího. Vedoucí byl zodpovědný za organizaci práce a její výsledky, mluvčí za komunikaci s koordinátorem. Kolegium vedoucích rozhodovalo o složení skupin absolvujících zahraniční summity.

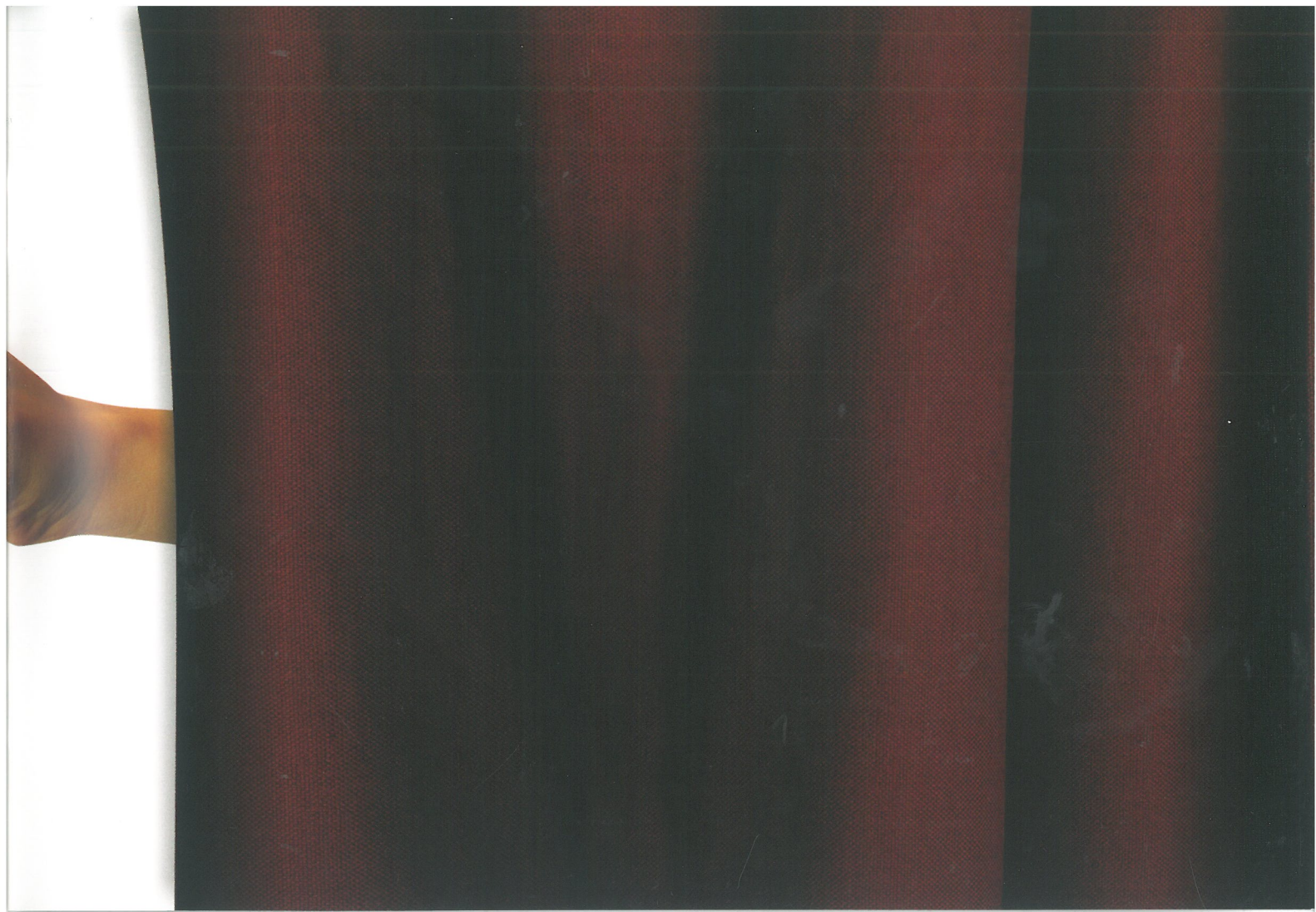
Po každém summitu byla uspořádána schůzka celého projektového týmu, v mezidobí jsme intenzivně pracovali na internetovém fóru, jehož prostřednictvím jsem skupinám poskytoval základní zadání směru práce. Jazykem projektu byla angličtina.

Uhned na počátku jsem byl studenty z DocTes přesvědčen, že veškerá práce musí být vedena a archivována prostřednictvím datové sítě, která bude on-line 24/7. Žádná cédéčka, žádné flešky. Proto první projektové prostředky směřovaly na postavení serveru a jeho provozu. Toto jejich rozhodnutí se ukázalo jako nesmírně užitečné a praktické; kdekoliv v Evropě jsme měli k dispozici vše, co s projektem souviselo. Je také dobré dodat, že náš DocTes představoval mezi informatiky ostatních projektových zemí extraligu.

V koordinátorském týmu – Eva Zajíčková a já – jsme kromě mezinárodního řízení celého projektu (což by vydalo na celou jednu další brožurku) řešili ve spolupráci s ekonomickou kanceláří GML finanční otázky, dále komunikaci s evropskými partnery a organizaci cest do zahraničí (Eva), kontakt s národní agenturou apod.

Jazykem projektu byla angličtina... Díky čemuž jsem jako „zpívající profesor“ studenty nesčetněkrát přesvědčil, že učený z nebe nespadl.

Stanislav Zajíček

ZA ŽELEZNOU OPONOU NA DIVADLE SVĚTA

MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÝ PROJEKT

Bulharsko • Česko • Francie • Itálie • Rakousko

NAEP Comenius School partnerships

2008 - 2010